

CELE 7 DEPRINDERI PENTRU O
CĂSNICIE
REUȘITĂ

Redactare: Gabriel Tudor
Tehnoredactare: Liviu Stoica
Corectură: Bernadeta-Eugenia Filip
Design copertă: Oana Bârleanu

DIE 7 WEGE FÜR GLÜCKLICHE BEZIEHUNGEN

Dr. Stephen R. Covey with Sandra M. Covey, John Covey, Jane P. Covey

Copyright© by GABAL Verlag

Original edition published under the German title „Die 7 Wege für glückliche Beziehungen“ in 2021, Offenbach, Germany.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other non-commercial uses permitted by copyright law.

Franklin Covey and the FC logo and trademarks are trademarks of Franklin Covey Co. and their use is by permission.

CELE 7 DEPRINDERI PENTRU O CĂSNICIE REUȘITĂ

Dr. Stephen R. Covey cu Sandra M. Covey, John Covey, Jane P. Covey

Copyright © 2021 Editura ALL

Toate drepturile rezervate.

Această traducere este publicată în acord cu GABAL Verlag.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Cele 7 deprinderi pentru o căsnicie reușită : cum să faci din relația ta o prioritate într-o lume agitată / dr. Stephen R. Covey cu Sandra M. Covey, John Covey, Jane P. Covey. - București : Editura ALL, 2021
ISBN 978-606-587-567-8

I. Covey, Stephen R.
II. Covey, Sandra M.
III. Covey, John
IV. Covey, Jane P.

159.9

Grupul Editorial ALL:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

www.all.ro

Editura ALL face parte din **Grupul Editorial ALL**.

f/editura.all
allcafe.ro

DR. STEPHEN R. COVEY
cu
SANDRA M. COVEY | JOHN COVEY | JANE P. COVEY

CELE 7 DEPRINDERI PENTRU O
CĂSNICIE
REUȘITĂ

Cum să faci din relația ta o prioritate într-o lume agitată

Traducere de Alexandru Floroiu

Cuprins

Cuvânt-înainte	1
Introducere de Stephen R. Covey	5

PARTEA ÎNTÂI: Introducere în Cele 7 deprinderi pentru o căsnicie reușită

Între stimul și reacție.....	17
Ai puterea să alegi cum răspunzi la orice set de circumstanțe.....	21
Cele patru daruri umane	27
Victoria ta publică	33

PARTEA A DOUA: Crearea unei culturi a căsniciei reușite

Cele 4 C-uri ale căsniciei	39
----------------------------------	----

Deprinderea 1. Fii proactiv. Cum să aduci alegerea și responsabilitatea în relația ta.....	45
--	----

Exersează Deprinderea 1	50
--------------------------------------	----

Deprinderea 2. Începe având în minte finalul. Cum să aduci scopul și viziunea în relația ta	55
---	----

Exersează Deprinderea 2	58
--------------------------------------	----

Deprinderea 3. Pune prioritățile pe primul loc. Cum să-ți faci timp pentru voi	65
--	----

Exersează Deprinderea 3	67
--------------------------------------	----

Deprinderea 4. Gândește câștig-câștig. Cum să construiești încrederea în relația ta.....	71
Exersează Deprinderea 4	75
Deprinderea 5. Caută mai întâi să înțelegi și apoi să fii înțeles. Cum să descoperi nucleul comunicării.....	79
Exersează Deprinderea 5	83
Deprinderea 6. Folosește sinergia. Cum să ții cont de abilitățile fiecăruia	87
Exersează Deprinderea 6	90
Deprinderea 7. Ascute fierăstrăul. Cum să revitalizezi spiritul relației	93
Exersează Deprinderea 7	96
Concluzie.....	99
Reflecții.....	99
Loc pentru <i>reflecțiile</i> tale personale.....	101
Definițiile celor 7 deprinderi.....	103
Despre autori.....	105
Despre Compania Franklin Covey.....	107

Cuvânt-înainte

În ultimii douăzeci și cinci de ani am călătorit prin toată lumea, inclusiv prin Asia, prin Europa și pe cele două continente americane, pentru a prezenta principiile și conceptele cărții „Cele 7 deprinderi ale familiilor deosebit de eficiente“. Așa cum este și de așteptat, majoritatea întrebărilor primite s-au concentrat cu precădere pe relațiile dinamice, oferind, în egală măsură, satisfacții și frustrări, dintre parteneri adulți – căsătoriți sau nu, dar în orice caz dintre doi parteneri implicați într-o relație numită „de familie“. Acum dorim să vă împărtășim câteva dintre lucrurile pe care le-am învățat. Primul și cel mai evident ar fi acela că am realizat că ne este imposibil să definim conceptul de familie sau cel de căsnicie. Unele relații au avansat într-o căsnicie, altele nu, dar, chiar și așa, toate sunt dedicate succesului familiei. Oricare ar fi situația voastră, trebuie să știți că termenul care vă descrie relația chiar nu este important! Ceea ce contează sunt succesul și eficacitatea oamenilor pe care îi iubiți și care se află zilnic în preajma voastră. Nu contează care este configurația cuplului vostru sau a familiei voastre. Cu adevărat important este să credeți că voi doi reprezentanți unirea a două minți și a două inimi legate prin dragoste, dedicare și o viziune comună asupra împlinirii familiale.

Am învățat că, indiferent de cultură, familia nu reprezintă doar niște indivizi care trăiesc sub același acoperiș; familiile sunt sacre, indiferent de forma și dimensiunea lor. Și, cum familia este sacră, credem că noi, ca parteneri adulți, ar trebui să facem tot ce ne stă în putere pentru a duce o viață de familie fericită, satisfăcătoare și sănătoasă. Relațiile eficace de familie sunt esențiale atât pentru bunăstarea noastră personală, cât și pentru funcționarea mai coerentă a societății și pentru crearea unui viitor mai luminos.

Acum poate vă veți întreba ce anume îi face pe unii parteneri să fie mai eficace decât alții. Există niște principii comune și corecte ale eficacității umane? Răspunsul este „Da“! Deprinderile eficacității umane pe care le vom prezenta în această carte funcționează și vor funcționa și pentru voi, indiferent de circumstanțele în care vă aflați.

Există un studiu serios numit „Hard Wired to Connect“* care a fost publicat acum câțiva ani. În spatele lui s-au aflat unii dintre cei mai străluciți cercetători din domeniul

* „Programați să ne conectăm“ (n. tr.)

relațiilor interumane. Studiul explică de ce suntem așa cum suntem și ce le este necesar ființelor umane pentru a putea progresa din punct de vedere emoțional. Concluzia studiului este că oamenii sunt născuți pentru a crea legături unii cu alții. Această dorință de a ne conecta vine imediat după instinctul de supraviețuire. De fapt, este un lucru dovedit că persoanele care creează și întrețin relații interumane trăiesc vieți mai lungi și mai fericite.

Problemele existente în cadrul relațiilor și al familiilor nu dispar de la sine. De fapt, dacă sunt ignorate, ele devin tot mai complicate. Așadar, secretul nu este neapărat rezolvarea problemelor, ci felul cum le abordăm. Acest fapt determină dacă o relație este fericită sau nu. Un avion are, pentru fiecare zbor, o destinație precisă, un plan de zbor și dotări care să-l mențină pe ruta corectă. La fel ar trebui să se întâmple și cu relațiile. Veți avea succes în relațiile voastre dacă veți dispune de toate aceste trei elemente. Cele 7 deprinderi constituie planul vostru de zbor către cele mai satisfăcătoare și mai solide relații pe care vi le-ați putea imagina.

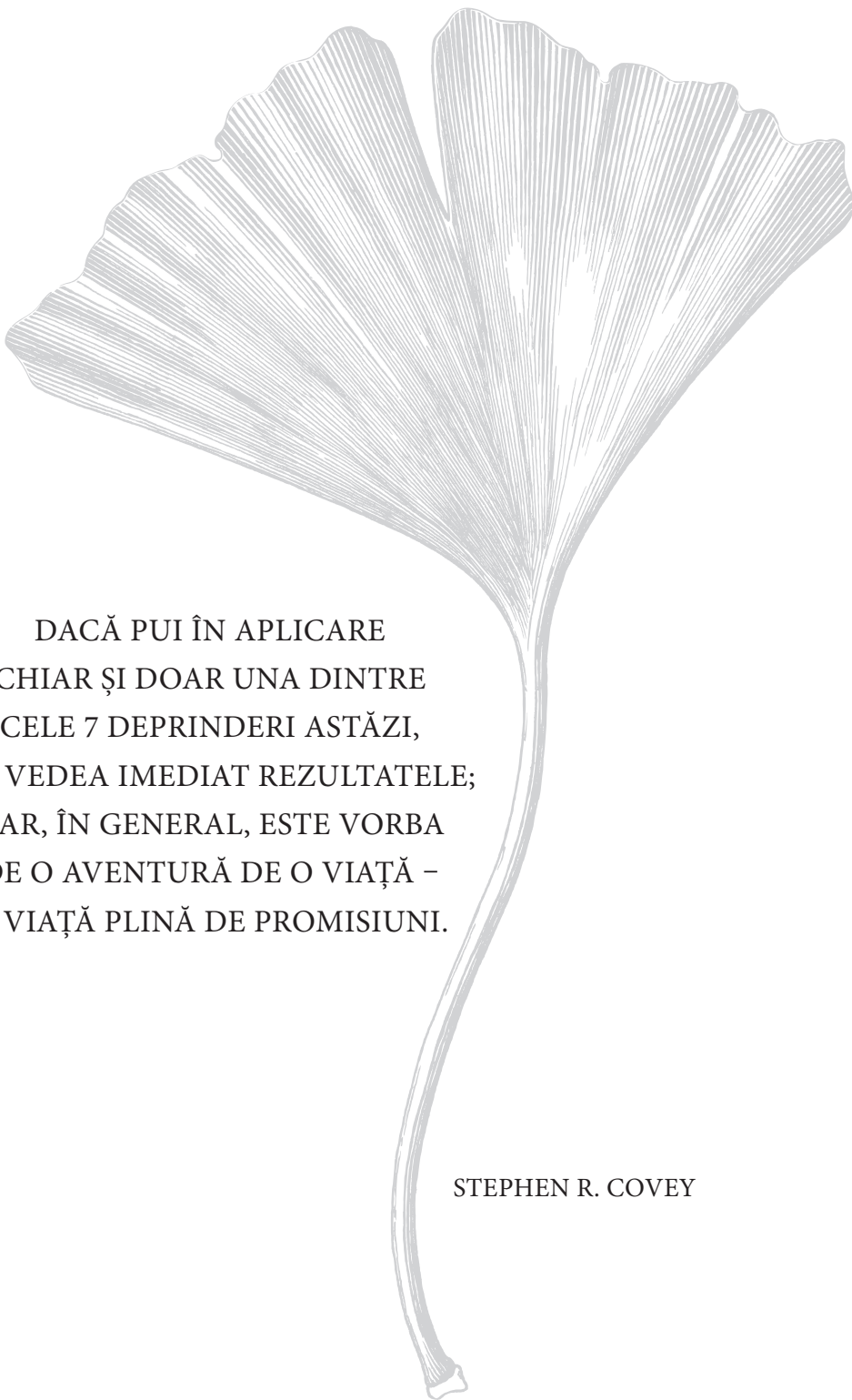
Această carte exemplifică și detaliază principiul imuabil al legăturilor interumane și apoi îl duce la un nivel mai înalt: conexiunea eficace. Ea conține sfaturi de la oameni care sunt implicați în relații serioase. Principiile eficacității umane vă vor ajuta – pe tine și pe partenerul tău – să reușiți, indiferent de țara în care v-ați născut sau de circumstanțele în care vă aflați.

Această minunată carte explorează și ilustrează cum Stephen și Sandra Covey, alături de copiii lor și de alte familii, au încercat să își facă un mod de viață din cele 7 deprinderi. Eu, John, îl știu pe Stephen de când eram mic. El este fratele meu mai mare. Iar eu, Jane, am observat influența lui Stephen în viața soțului meu, John. I-am văzut pe Stephen și pe Sandra cum au creat o relație asumată, o relație fericită, care a influențat chiar și alte generații. Sunt recunoscătoare pentru felul cum ei mi-au influențat viața și căsnicia. Pot să depun mărturie că ei doi au fost tot timpul un real exemplu de relație eficace și fericită.

Sper să îți placă ce am scris și să nu uiți că toate aceste rânduri sunt dedicate ție și partenerului tău.

Dr. John Covey și Jane Covey

DACĂ PUI ÎN APLICARE
CHIAR ȘI DOAR UNA DINTRE
CELE 7 DEPRINDERI ASTĂZI,
VEI VEDEA IMEDIAT REZULTATELE;
DAR, ÎN GENERAL, ESTE VORBA
DE O AVENTURĂ DE O VIAȚĂ –
O VIAȚĂ PLINĂ DE PROMISIUNI.

STEPHEN R. COVEY

Introducere de Stephen R. Covey

Îți scrie Stephen R. Covey. Bine ai venit în această nouă carte despre cum să pui în aplicare cele 7 deprinderi legate de căminul, căsnicia și familia ta. Cred cu tărie că relațiile sănătoase, fie ele de familie sau nu, reprezintă temelia societății umane și consider că nu vom găsi niciodată o mai mare bucurie și mai multe satisfacții decât în căminele și în familiile noastre. De asemenea, cred că munca cea mai importantă pe care o vom depune vreodată va fi dedicată propriei noastre case.

Fosta Primă-Doamnă Barbara Bush a spus următoarele lucruri studenților care absolveau Colegiul Wellesley:

„Oricât de importante ar fi obligațiile voastre ca medici, avocați sau manageri, voi sunteți în primul și în primul rând oameni. Legăturile umane pe care le veți întreține cu partenerii, cu copiii și cu prietenii voștri vor reprezenta investițiile cele mai importante pe care le veți putea face. La capătul vieții voastre, nu veți regreta niciodată că ați picat un examen, că ați pierdut un proces sau că nu ați reușit să mai încheiați o afacere. În schimb, veți regreta timpul pe care nu ați reușit să îl petreceți cu soțul, cu copiii, cu prietenii sau cu părinții. Reușita noastră ca societate nu depinde de ce se întâmplă la Casa Albă, ci de ceea ce se întâmplă în propriile voastre case.“

Sunt convins că dacă noi, ca societate, am munci asiduu în toate ariile vieții și am neglija relațiile noastre cele mai importante, partenerii și familiile noastre, am face ceva echivalent cu a întinde șezlongurile pe puntea navei Titanic. Dag Hammarskjöld, care a fost la un moment dat Secretarul General al Națiunilor Unite, afirma: „Este mai nobil să te oferi integral pe tine însuși unei singure persoane decât să muncești fără oprire ca să salvezi mulțimi de oameni necunoscuți.“ Soției mele îi place la nebunie să-mi recite acest citat din când în când.

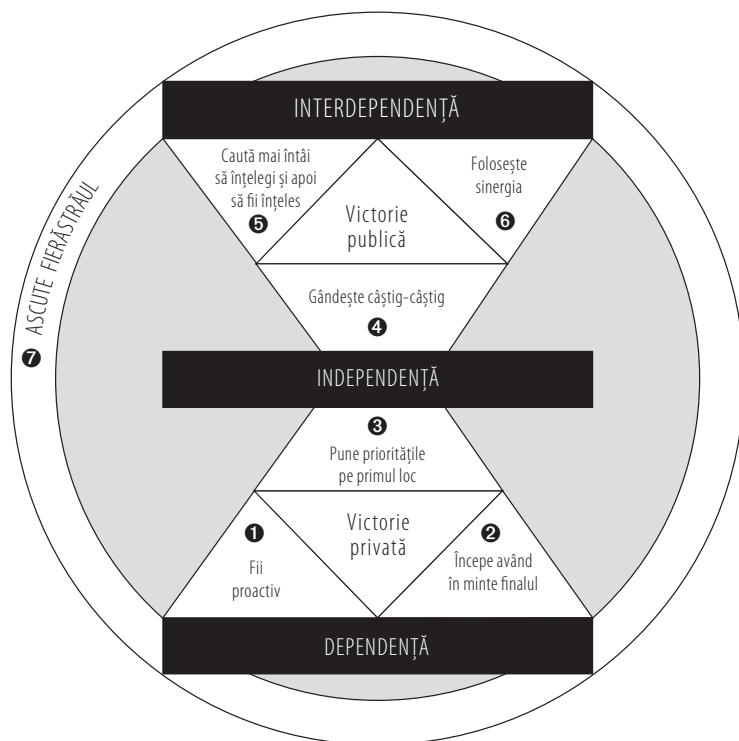
Oamenii au nevoi universale. Ei vor să se simtă în siguranță, să se simtă apreciați, respectați, încurajați și iubiți. Aceste nevoi își găsesc împlinirea deplină în relațiile dintre iubiți, soți și soții, copii și părinți. Așadar, este cu adevărat tragic când membrii oricărei familii eșuează în a satisface aceste nevoi. Există anumite principii fundamentale care guvernează toate interacțiunile umane, iar traiul în armonie cu aceste

principii sau legi naturale este vital pentru a face parte dintr-o familie reușită. Am urmărit cum, de-a lungul ultimilor 50 de ani, situația căsnicilor și a familiilor s-a schimbat brusc și radical.

Ia în calcul următoarele statistici:

- astăzi, numărul copiilor proveniți din familii monoparentale este cu 400% mai mare ca în trecut.
- procentajul de familii monoparentale s-a triplat.
- frecvența divorțurilor s-a dublat.
- numărul sinuciderilor în rândul adolescenților a crescut cu 300%.
- în paralel, procentajul familiilor în care un părinte stă tot timpul acasă cu copilul a scăzut de la 66,7% la 16,9% %.

E alarmant și chiar înfricoșător ce s-a întâmplat cu unitatea socială numită familie în ultimii 50 de ani. Marele istoric Arnold Toynbee era de părere că putem rezuma toată istoria la o idee simplă: Nimic nu se risipește mai ușor decât succesul. Sau, altfel spus, când răspunsul este pe măsura provocării, el reprezintă un succes. Dar, când provocarea se schimbă, vechiul răspuns de succes nu mai funcționează. Provocarea impusă de societatea noastră s-a schimbat, afectându-ne gospodăriile și relațiile, astfel că acum trebuie să dezvoltăm un nou răspuns care să se ridice la nivelul noii provocări.

Dorința de a crea o relație și o familie rezistente nu mai este suficientă. Avem nevoie de noi capacități mentale, de noi abilități și de niște instrumente noi, care să ne ajute să facem față transformărilor. Provocarea a făcut un salt colosal, și, dacă ne dorim s-o înfruntăm, și noi va trebui să procedăm la fel.

Aceste secrete și experiențe personale sunt oferite de Sandra, minunata mea soție, care îmi este alături de 50 de ani, dar și de John, fratele meu, și de soția lui, Jane, și îți vor arăta cum am aplicat aceste principii în viețile noastre. Noi sperăm că vei citi ceva ce va rezona cu tine și care te va ajuta mai mult sau mai puțin să aplici tu însuși aceste principii în cadrul căsniciei, relației sau familiei tale și că asta te va ajuta, așa cum ne-a ajutat și pe noi și pe familiile noastre.

„REȚINE: SĂ ȘTII, DAR SĂ NU FACI,
REPREZINTĂ ACELAȘI LUCRU CU SĂ NU ȘTII.
SĂ ÎNVEȚI ȘI SĂ NU FACI
ÎNSEAMNĂ SĂ NU ÎNVEȚI DELOC.“

STEPHEN R. COVEY

Partea întâi

Introducere în Cele 7 deprinderi pentru o căsnicie reușită

SANDRA:

Ei bine, această parte va fi amuzantă, deoarece vom vorbi despre relația de cuplu: despre cei doi parteneri adulți din cadrul unei familii. Pentru mulți, familia presupune să fii căsătorit din punct de vedere legal, dar lucrurile nu stau așa tot timpul. Ea poate fi și o înțelegere între doi adulți care aleg să formeze o familie, cu sau fără copii. Dacă stai să te gândești, este incredibil cum se pot dezvolta relații între doi parteneri care vin din două familii complet diferite, din spații geografice complet diferite și care sunt obișnuiți cu metode diferite de a face lucrurile, de a privi lucrurile, de a rezolva probleme, de a comunica, de a gestiona finanțele și de a crește copii. Este cu adevărat minunat.

Pot spune cu mâna pe inimă că nu m-am plictisit niciodată de-a lungul căsniciei mele cu Stephen. El găsește tot timpul lucruri distractive și interesante de făcut. Îmi amintesc cum părinții mei plecau ținându-se de mână până la Fernwood's Ice Cream Store, își cumpărau înghețată și se întorceau, se așezau pe verandă și stăteau de vorbă cu vecinii. Viața mea și a lui Stephen n-a fost niciodată așa. Obișnuiam să-l tot întreb „Unde s-au dus zilele de odinioară, când aveai timp liber și nu erai așa de stresat tot timpul?”

Dar viața este minunată și e grozav să învățăm unul de la celălalt și să vedem cum cresc copiii și cum devin ei înșiși adulți, cu propriile lor vieți incitante. Așadar, cred că mariajul reprezintă un lucru bun. Cred că trebuie să muncim cu toții dacă vrem ca mariajul să reziste. Cred că avem și multe lucruri de învățat din experiență; sper că a fi mai puțin egoiști, a fi mai generoși și mai iubitori se vor număra printre aceste lucruri. Este un mod splendid de a evolua ca ființe umane.

Familii diferite, stiluri diferite

Încă îmi amintesc cel mai dificil lucru de pe vremea când eram proaspăt căsătorit. Aveam impresia că îmi trădam familia dacă nu susțineam că felul cum făceau ei lucrurile era cel corect. Mi-a luat câțiva ani să-mi dau seama că fiecare familie face lucrurile în felul ei. Puteți învăța, puteți crește și puteți alege să faceți lucrurile așa cum hotărâți voi, în calitatea voastră de cuplu, nu cum le făceau familiile voastre.

După ce ne-am căsătorit, ne-am întors în Boston. Stephen încă nu-și terminase studiile. Am făcut un copil acolo și a trebuit să ne mutăm un an mai târziu. Abia trecuse o săptămână de când eram mutați împreună când m-a sunat mama lui Stephen să-mi spună că el a fost crescut cu lapte Arden și că ei cumpără ziarul *Deseret News*. Și i-am răspuns „Ah, mulțumesc că mi-ați spus.“ Apoi m-a sunat mama mea și mi-a spus „Sandra, tu ai fost crescută cu lapte Winder Dairy, iar noi tot timpul am citit *The Tribune*, știi.“ Așa că a trebuit să recurgem la un compromis. Am început să bem lapte Clover Milk și să cumpărăm ziarul *The Daily Herald*.

Chiar este un lucru minunat pe care l-am spus și copiilor noștri căsătoriti: „Luați cele mai bune deprinderi de la fiecare dintre familiile voastre și adoptați-le și voi. Dar nu sunteți obligați să faceți lucrurile așa cum le-am făcut noi. Faceți-le cum vi se pare vouă cel mai potrivit.“

Îmi amintesc și azi că toți membrii familiei mele erau foarte extravertiți și nu se temeau să-și exprime afecțiunea în public. Se sărutau și se îmbrățișau unii pe alții tot timpul. De asemenea, nimeni nu avea secrete. Toți știau tot ce era de știut unii despre alții. Dacă vreunul dintre ei era supărat pe altul, toți își dădeau imediat seama de asta. În schimb, membrii familiei lui Stephen erau mult mai rezervați și n-ai fi putut să-ți dai seama dacă vreunul dintre ei era supărat pe tine. Erau mult mai discreți. Acest lucru a reprezentat un contrast foarte interesant. Stephen încerca să mă facă să spun cât mai puține lucruri, iar eu încercam tot timpul să-l fac să spună cât mai multe.

Folosește-te de puterea celorlalți

Stephen era foarte îndrăzneț. El era pasionat de vânătoare, de expedițiile cu barca, de schiul nautic și de partidele nocturne de înot, de călătoriile cu mașini de teren sau motociclete rapide și alte asemenea lucruri implicând curaj și aventură. În primii câțiva ani ai căsniciei noastre, și, de fapt, încă și acum, ignoram vocea mamei din capul meu care-mi spunea „Dacă te urci în barca aia o să te îneci și dacă te cațări în acel copac o să cazi!“ A trebuit să facem un pact ca să ne permitem în continuare să fim noi înșine, dar și să lucrăm ca o echipă. Trebuie să aveți amândoi binele copiilor în minte și să vă susțineți reciproc stilul și modul de a face lucrurile.

Mie îmi plac arta, teatrul, baletul, opera și altele preocupări asemănătoare, așa încât în tinerețe cumpăram constant bilete pentru astfel de evenimente. În schimb, lui

Stephen îi plăceau meciurile de baschet și de fotbal și voia să implice pe toată lumea în asta. Dar se rezolvă lucrurile până la urmă. Îmi amintesc cum a fost cu băieții noștri pe vremea când erau mici. Practic, trebuia să-i iau cu forța la concerte, dar, odată ce au devenit adolescenți și au început să meargă la întâlniri, au decis că, de fapt, asemenea spectacole erau excepționale. Fetelor le plăcea să fie invitate la spectacole de balet sau de teatru, așa că într-un târziu băieții noștri au început să concureze pentru bilete, ceea mi s-a părut grozav.

După cum am mai spus, există familii diferite, stiluri diferite. Trebuie să ne dăm seama că avem de ales. Nu trebuie să facem exact ce au făcut părinții noștri când ne-au crescut. Putem alege, putem respecta alegerile celuilalt și putem descoperi ce este important pentru fiecare dintre noi.

Comunicarea empatică este esențială

Am învățat să comunicăm unul cu celălalt. Indiferent unde se află, Stephen mă sună de câteva ori pe zi. Recent, a făcut o călătorie prin China, Singapore și Hong Kong și mai mereu primeam apeluri de la el. „Bună, ce faci?“, mă saluta entuziast, iar eu îi spuneam: „Știi, dragule, aici este ora 3 dimineața.“

Un lucru tare plăcut pe care îl făceam când eram mai tineri era să ne urcăm pe mica noastră motocicletă Honda și să ne plimbăm. Eram departe de copii, departe de telefoane, nu făceam decât să străbatem locuri minunate și să vorbim unul cu altul. Dădeam ture prin cartier, iar iarna puteam merge cu un snowmobil sau orice alt vehicul de sezon. Dar faptul că puteam petrece acel timp alături de partenerul meu, vizitând locuri superbe, era cu adevărat minunat.

Când am locuit în Hawaii, mergeam la plajă și stăteam de vorbă cu Stephen ore în șir. Și cred că, indiferent de problemele pe care le-ai avea, dacă le poți împărtăși partenerului tău, dacă poți vorbi despre problemele, grijile și chestiunile care te deranjează, atunci te vei simți mai bine. Lucrurile sunt tot timpul dificile atunci când refuzi să vorbești despre ele. Lui Stephen îi place să-mi amintească constant că sentimentele neexprimate nu dispar niciodată, ci doar reapar ulterior, în forme mai grave. Acest fapt este foarte important și în cadrul unei căsnicii sau al unei familii. Soții trebuie să învețe să-și exprime nemulțumirile sau grijile într-un mediu sigur.

Stephen călătorește mult și i se face dor de mine atât de mult încât mă sună de câteva ori pe zi. Atunci când copiii noștri erau mici, voia să vorbească în fiecare seară cu fiecare dintre ei. „Ce mai faci? Ai avut o zi bună? Spune-mi ce mai e nou în viața ta“, le zicea el. Uneori, când era plecat, ne suna ca să vorbim măcar cinci sau zece minute, în timp ce noi, restul familiei, tocmai urmăream un film. Telefonul suna, iar copiii începeau: „Hei, e tata. Mergi tu și vorbește cu el.“ „Nu vreau să vorbesc eu, am vorbit deja aseară cu el. Mergi tu.“ Dar comunicarea era totuși prezentă și, discutând mereu cu el, sfătuindu-mă cu el, nu mă simțeam ca și cum aș fi fost singurul părinte care creștea copiii.

Îmi amintesc de un mare profesor și lider, David O. McKay. Acesta era însurat de 60 de ani și, la un moment dat, un jurnalist a întrebat-o pe soția lui: „Sunteți un cuplu așa frumos. Se vede că încă sunteți îndrăgostiți unul de celălalt; încă vă țineți de mână. Ați luat vreodată în considerare divorțul?” Femeia i-a răspuns: „Divorț, nu. Crimă, da!”

Cred că asta ne trece tuturor prin cap atunci când suntem frustrați și obsesiți și când comunicarea cu partenerul de viață este deficitară sau sporadică.

Prețuiește diferențele

Este minunat să fii căsătorit cu cineva diferit de tine pentru că poți să înveți de la persoana respectivă și să crești împreună cu ea. Unul dintre lucrurile pe care le facem adesea este să aducem în discuție aspectele pe care fiecare dintre noi le considerăm importante în viață. Spre exemplu, dacă eu voiam să mergem la balet, iar el voia să mergem la un meci, ne spuneam unul altuia: „Bine, trebuie să fii 100% sincer. Pe o scară de la 1 la 10, cât de mult îți dorești să faci asta?” Regula spunea că nu avem voie să mințim, așa că trebuia să decidem cât de prioritar pentru fiecare dintre noi era evenimentul respectiv. „Ei bine, pentru mine ar fi undeva la nivelul 5.” Iar el îmi spunea „Pentru mine e doar la nivelul 1, așa că presupun că o să mergem la balet.” Aceasta este doar o formă simplă de comunicare, care ne-a ajutat mult. De asemenea, e important să fiți amândoi cât mai sinceri unul cu altul. În baie am o plăcuță pe care scrie: „Te iubesc azi mai mult decât te iubeam ieri. Ieri m-ai călcat pe nervi.”

Deschide-ți inima

Faceți-vă complimente unul celuilalt. După cum știi, copiii nu spun niciodată: „Ce mamă incredibilă ești, faci curat în casă și ne speli rufe și gătești niște cine fenomenale.” Chiar nu auzi așa ceva din partea copiilor prea des. Și totuși, de fiecare dată când mâncam ceva foarte gustos sau când făceam ceva ieșit din comun, Stephen spunea: „Copii, haideți s-o aplaudăm pe mama!” La care toți se ridicau de pe scaune și mă aplaudau. Sau „Haideți să o ovaționăm pe mama pentru masa grozavă pe care ne-a pregătit-o.” La fel, copiii noștri strigau „Hip, hip, ura!” ori de câte ori cineva dintre noi făcea un lucru deosebit. Îmi place tare mult această tradiție a familiei noastre.

Comunicați unul cu celălalt. Femeile tind să se exprime verbal mai mult și – știi prea bine – ne așteptăm ca și soții noștri să ne spună ce vrem să auzim. Avem niște prieteni dragi pe nume Truman și Ann Madsen. Ann mi-a spus odată: „Într-o seară, i-am zis lui Truman că este minunat, este cel mai bun soț pe care mi-l pot imagina și mă bucur extrem de mult că m-am măritat cu el și nu cred că există cineva mai minunat sau mai atent decât el. Totul a fost sincer și, totuși, îmi doream aceeași validare din partea lui, iar el a spus doar „Și eu gândesc la fel despre tine, draga mea.” Uneori, asta e tot ce primim din partea bărbaților. Dar trebuie să găsim „cuvintele” deghizate sub alte forme.

Exprimă-ți iubirea și fericirea

Un alt lucru pe care îl facem este atunci când oamenii vin și pleacă, iar noi ne agi-tăm cât putem pe lângă ei. Când un membru al familiei se întoarce acasă lăsăm totul deoparte și mergem să stăm cu el. Indiferent dacă era vorba de partenerul meu sau de copilul meu, tot timpul țineam neapărat să ne exprimăm iubirea și bucuria vederii. „Te-ai întors acasă, spune-mi, cum au mers lucrurile?“ Avem tot timpul grijă să fim cu adevărat entuziasmați de fiecare dată când ne vedem unii pe alții și ținem să ne trans-mitem sentimentele unii altora. Iar când membrii familiei pleacă de acasă, procedăm la fel, îi îmbrățișăm sau îi sărutăm și le spunem: „Ai grijă de tine și să nu stai mult.“ Cred că e bine să te porți astfel în cazul plecărilor și sosirilor. O asemenea atitudine iubitoa-re și grijulie îl va face pe partenerul tău să vrea să fie acasă. Și face pe toată lumea să se simtă specială, dorită și iubită.

Știu că pe vremuri mama se îmbrăca frumos când se întorcea tata acasă. Pe vremea aceea se purtau rochii de casă, așa că mama se schimba într-una frumoasă, se machia și își coafa părul. Eu o întrebam: „De ce faci asta?“ și ea îmi răspundea: „Cum de ce? Se întoarce tatăl tău acasă.“ Astăzi poate suna așa de demodat sau chiar sexist, dar mama făcea mereu acest efort ca să arate că era fericită să-l vadă pe soțul ei și ca să arate bine. Îmi dădeam seama că pe tata îl făcea fericit să fie acasă, unde se simțea iubit și prețuit, mai ales dacă poate tocmai avusese o zi în care oamenii nu fuseseră politicoși cu el sau în care nu reușise să vândă nimic.

Un alt lucru pe care am pus accent a fost să luăm foarte în serios zilele de naștere și sărbătorile. Dacă era ziua ta, te trezeai dimineața și casa era deja împodobită cu baloa-ne și pancarte. Era tot timpul o ocazie deosebită și găteam o cină specială. Iar astăzi, ginerii și nurorile mele spun: „Ah, familia ta! Suntem epuizați de atâtea petreceri, nu este doar o zi de naștere, ci o ținem tot într-o sărbătoare o săptămână sau chiar o lună, pentru numele lui Dumnezeu!“

Și totuși, unul dintre ginerii mei mi-a spus: „Știi, când m-am însurat nu-mi venea să cred cât de mult vă felicitați unii pe alții în familia voastră și vă considerați cu toții atât de minunați și făceați atâta caz de asta.“ Apoi s-a oprit puțin și a exclamat: „Dar, de fapt, chiar începe să-mi placă!“

Simțul umorului e important într-o relație bună

Cred că e foarte incitant să fii căsătorit. Probabil este ceva mai mult decât te așteptai și deseori mult mai greu decât crezuseși că va fi. Cred că soțul meu, Stephen, este cel mai bun bărbat. Ador să fiu cu el și sunt foarte bucuroasă că m-am căsăto-rit cu el.

Avem o casă în Montana unde petrecem foarte mult timp vara. Iarna, mergem tot acolo și practicăm sporturi de sezon. La un moment dat, eram acolo la începutul toam-nei și vremea începea să se răcească. Într-o duminică, ne-am trezit dimineața devreme

și am fost la biserică. Eram amândoi îmbrăcați în hainele bune. După slujbă, am pornit pe drumul de întoarcere acasă, în Utah, care dura aproape șase ore.

Stephen a condus un timp, apoi mi-a spus: „Mă simt cam obosit, nu vrei să conduci și tu puțin?” I-am răspuns: „Sigur că da.” După câteva ore în care el și-a odihnit ochii, mi-am dat seama că și eu obosisem și că aveam nevoie de o pauză. I-am spus lui Stephen „Ce-ai zice dacă aș opri puțin și m-aș întinde pe bancheta din spate? Ai făcut acolo un culcuș foarte confortabil. Ai putea să conduci tu mai departe?”

A fost de acord. Așa că m-am dat jos și am trecut pe partea cealaltă prin spatele mașinii, în timp ce Stephen s-a îndreptat, prin fața mașinii, către locul șoferului. Eram pe autostradă, așa că treceau constant pe lângă noi o mulțime de mașini care făceau zgomot. Mi-am dat jos pantofii cu toc și i-am aruncat pe locul din spate. Apoi am trântit portiera din spate, căci mașina nu pleacă dacă nu e și portiera din spate închisă.

Ei bine, când Stephen a auzit portiera din spate închizându-se, a presupus că eu mă urcasem deja și nu s-a uitat după mine. Pur și simplu, a demarat din loc. Îmi mai făcuse asta în trecut, era un fel de glumă a noastră. Eu trebuia să alerg după mașină și ni se părea ceva amuzant. Am crezut că glumea și de astă dată, dar el chiar încerca să se înscrie pe o bandă de autostradă și mașinile tot treceau. M-am gândit „Bine, îl prind eu din urmă.”

Dar, brusc, el a demarat în trombă și în câteva secunde mașina s-a făcut nevăzută, printre celelalte autoturisme de pe autostradă. Am rămas pe marginea autostrăzii îmbrăcată de biserică, dar desculță. Și era destul de frig. M-am gândit: „Vai, oare când o să se întoarcă? Trebuie să-l aștept!” Și am așteptat și am tot așteptat, dar el nu se mai întorcea. Mașinile treceau în viteză și toți vedeau o femeie singură, pe marginea drumului. Presupun că unii dintre ei au sunat la poliție. Probabil că au anunțat ceva de genul „Un tip și-a dat jos din mașină soția și acum biata de ea tremură în frig, desculță, pe marginea autostrăzii.”

După câteva minute au apărut cei de la poliția autostrăzii. Un agent s-a oprit lângă mine și m-a întrebat: „Aveți probleme în familie, doamnă?” „Ah, nu”, i-am răspuns. „Doar că soțul meu a crezut că m-am urcat în mașină, dar nu și-a dat seama că nu mai sunt acolo.” El a rămas pe gânduri: „Cam ciudat. N-ar fi trebuit să fiți în dreapta lui, pe locul pasagerului? Ar fi cam greu să nu vă vadă în cazul acesta.” I-am spus: „Păi, să vedeți, de fapt voiam să trec pe bancheta din spate, ca să mă întind un pic.” Atunci el mi-a spus: „Aha, am înțeles. Urcați în mașina noastră, vă rog. O să încercăm să-l găsim.”

Am urcat în mașina poliției și agentul m-a întrebat „Soțul dumneavoastră are telefon mobil?” I-am spus că da și el a format numărul. „Alo, domnul Covey?” „Da.” „Sunt de la poliția autostrăzii. Unde vă aflați?” Soțul meu a răspuns: „Nu știu exact, soția mea a condus până acum ceva vreme și acum eu conduc. Nici nu știu în ce stat sunt. Utah, poate? Nu știu sigur. Stați un pic. O s-o întreb pe soția mea. Doarme în spate.” Și a început să strige: „Sandra! Sandra! Unde suntem?”, iar agentul l-a oprit: „Alo! Domnule Covey! N-are cine să vă răspundă! Soția dumneavoastră e lângă mine în mașina de patrulă.”

L-am prins din urmă într-un târziu și cum a ieșit din mașină l-am întrebat cum de nu s-a uitat în spate. El mi-a spus că s-a gândit că poate aș vrea să ne oprim să-mi fac